

MOTION

Om att utöka och förstärka Region Gotlands Riktlinjer för Nödvattenplan

Region Gotlands Tekniska förvaltning gick under onsdagen den 18 mars gick ut med till allmänheten via sms och på sociala medier med att förvaltningen hade hamnat i en akut dricksvattenförsörjningssituation i Visby med omgivande socknar. Med anledning av den akuta händelsen har Region Gotlands nuvarande Riktlinjer för nödlägesvatten som beslutades av Regionstyrelsen 2024-11-07. (RS 2024/2172) analyserats.

Kommunikationen till medborgare upplevdes som plötslig och akut och en hel del oklarheter om roller, ansvar och en samlad känsla av otrygghet uppstod i de fortsatta uttalanden som Tekniska förvaltningen gjorde senare under samma vecka. Flera stora livsmedelsföretag slog också larm via lokaltidningar och Sveriges Radio om att de inte upplevde att de involverades på den nivå som en plötslig risk för total stängning av Region Gotlands VA-system kräver eftersom företagens livsmedelsproduktion då akut måste stanna med alla de ekonomiska, sociala, miljömässiga och beredskapsmässiga effekter det innebär.

Vid genomgång av de nuvarande Riktlinjer för Nödvattenplan kan konstateras att riktlinjerna inom ett flertal områden inte i tillräcklig mån möter behoven för att klara av i den typen av situationer som Region Gotland nu befinner sig i, med ständigt återkommande allvarliga störningar på tillgång till tillräckligt med råvatten till en fullgod kvalitet. Sveriges och Gotlands ökade beredskapsläge ställer också nya krav på Region Gotland att i större utsträckning samverka och bidra till konkreta lösningar för Gotlands livsmedelsberedskap.

Jag yrkar på grund av den uppkomna händelsen att följande förslag till komplettering och tillägg till de nuvarande Riktlinjerna för nödvattenplanen skyndsamt genomförs:

- 1.** att Region Gotland upprättar en tydligare ansvars- och kommunikationsplan kring hur ansvariga politiker vid Regionstyrelsen och Tekniska nämnden med stöd av tjänstemän och VA-expertter kommunicerar ut informationen vid akuta uppkomna nödlägen.
- 2.** att den nuvarande avgränsningen i Riktlinjer om nödvattenplan rörande att långvarig brist på vatten på grund av klimatförändringarna stryks och att en nödplan för alternativ vattenförsörjning på grund av effekter även orsakade av klimatförändringarna skyndsamt arbetas in.
- 3.** att Region Gotland utvecklar en konkret och förebyggande beredskaps- och försörjningsplan för att vid akut brist från Regionens normala råvattenkällor skyndsamt

MOTION

kunna leda fram, rena och distribuera alternativt dricksvatten med målet att upprätthålla dricksvattenförsörjningen med alternativa lösningar under en tid om minst 3 månader.

4. Att Riktlinjerna för nödvattenplanen utvidgas till att omfatta även riktlinjer för nödläggssituationer för VA-nätet och dess möjliga funktionsstörningar av sanitärt avlopp.

5. Att de utökade riktlinjerna för VA-nätet och sanitärt avlopp måste innehålla tydliga roller och ansvarsfördelning mellan Region Gotland, berörda företag samt medborgarna. Samt konkreta beredskaps- och åtgärdsplaner som kommuniceras med de som berörs innan en nödhändelse uppstår där det sanitära avloppet helt eller delvis förlorar sin funktion.

6. Att Region Gotland på grund av sitt utsatta ö-läge och Sveriges förhöjda beredskapsläge med fokus på Gotland regelbundet genomför övningar med berörda företag och medborgare för att öka medborgarnas trygghet om ett akut läge skulle uppstå kring både dricksvattenbrist och funktionsstörningar på det sanitära avloppet.

7. Att Region Gotland i nära samarbete med Länsstyrelsen och Försvaret för en särskild dialog med berörda företag för livsmedelsproduktionsgrenarna slakteri, mejeri och bryggeri med målet att enas om en genomarbetad specifik nödplan som säkerställer alternativa vattenförsörjnings- och avloppslösningar som garanterar livsmedelsföretagens möjligheter till bibehållen produktionskapacitet i så väl fredstid, höjd beredskap som vid krig.

Stenkyrka, 23 mars 2026

Gabriella Hammarskjöld
Centerpartiet